

Integraal Veiligheidsbeleid

(inclusief toezicht en handhaving van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en Bijzondere Wetten)

Gemeente Lingewaal
2015 - 2018

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	3
2	Inleiding	4
3	Veiligheidsbeeld	6
3.1	Veilige woon- en leefomgeving.....	6
3.2	Bedrijvigheid en veiligheid	7
3.3	Jeugd en veiligheid	8
3.4	Fysieke veiligheid.....	8
3.5	Integriteit en veiligheid	9
4	Prioriteiten	10
4.1	Veiligheidsbeleving.....	10
4.2	Aangiftebereidheid.....	11
4.3	Veilig wonen (diefstal en inbraak).....	12
4.4	Geweld.....	14
4.5	Jeugd(overlast)	16
4.6	Veilige evenementen.....	17
4.7	Horeca	18
4.8	Rampenbestrijding	21
4.8	Integriteit en veiligheid	22
5	Randvoorwaarden voor samenwerking	23
5.1	Burgers	24
5.2	Samenwerkingsverbanden	24
5.3	Overlegvormen.....	26
5.4	Samenwerken periode 2015-2018	27
5.5	Financiën	27
5.6	Communicatie	27
6.	Geraadpleegde bronnen.....	28

Bijlagen

Bijlage 1	Prioriteit Handhaving APV en Bijzondere Wetten.....	29
Bijlage 2	De veiligheidsstrategie Oost-Nederland 2015-2018 en het meerjarenbeleidsplan van de politie	30
Bijlage 3	Sanctietabel.....	31

1 Voorwoord

Veiligheid is een onderwerp dat iedereen raakt, inwoners, bezoekers en ondernemers. Ook al staan we er niet altijd bij stil, de zorg voor veiligheid is voor een groot deel verweven in ons dagelijks leven. Of we nu aan het verkeer deelnemen, een evenement bezoeken of ons huis verbouwen.

Aangezien veiligheid met zoveel onderwerpen verbonden is staat de samenwerking tussen gemeente, politie, Openbaar Ministerie (OM), brandweer, woningcorporatie, bedrijfsleven, hulpverleners en natuurlijk de inwoners van Lingewaal centraal. Om die samenwerking te realiseren is een integrale aanpak nodig. Belangrijke en onmisbare bouwstenen voor deze aanpak zijn toezicht, handhaving en communicatie. De gemeente heeft hierin de regierol.

Lingewaal is een relatief veilige gemeente. De wil is om dit te behouden en daar waar mogelijk nog verder te verbeteren. Dit is één van de redenen voor dit Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2018, waarin de gemeenteraad samen met de partners de speerpunten voor de komende jaren bepaalt.

Samen, mede in het kader van burgerparticipatie, zal worden gewerkt aan een veilig en leefbaar Lingewaal. Dit kan alleen als iedereen de verantwoordelijkheid neemt om de vele kanten van het veiligheidsbeleid te vertalen naar een aanpak die resultaten oplevert.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'L' followed by 'H.M.' and 'van'.

L.H.M. van Ruijven-van Leeuwen
Burgemeester

2 Inleiding

Het huidige gemeentelijke integrale veiligheidsbeleid van Lingewaal is aan een herijking toe. Daarom wordt een nieuw plan voor de komende vier jaar ter vaststelling aangeboden. Aan het beleidsplan is een uitvoeringsjaarplan gekoppeld, dat jaarlijks door het college van burgemeester en wethouders wordt vastgesteld.

Regie

De gemeente heeft de lokale regierol ten aanzien van veiligheid. Deze rol wordt in het Kernbeleid Veiligheid gedefinieerd als 'de taak van de gemeente om de beleidsontwikkeling en –uitvoering aan de gang te houden, partners te betrekken en aan hun afspraken te houden en nieuwe items snel op te pakken'. Daarbij is er een centrale rol weggelegd voor de burgemeester als portefeuillehouder openbare orde en veiligheid. Het college van burgemeester en wethouders heeft echter een collectieve verantwoordelijkheid voor het integrale veiligheidsbeleid. Voor de intergemeentelijk afgesproken prioriteiten is een centrale rol weggelegd voor de gezagsdriehoek. De gemeenteraad stelt de kaders en prioriteiten van het beleid vast en controleert op de behaalde resultaten van dit beleid. Veiligheid is de verantwoordelijkheid van de hele gemeentelijke organisatie.

Kaders

- **Meerjarig**
Veiligheidsstrategie Oost-Nederland en Meerjarenbeleid 2015-2018 (politie)
Omgevingsbeleid (gemeente)
Waar staat je gemeente (najaar 2013)
- **Jaarlijks**
Begroting
Thema-avond Veiligheid
Teamwerkplan De Waarden

Kernbeleid Veiligheid

Het in dit plan opgenomen beleid is opgesteld aan de hand van de handreiking Kernbeleid Veiligheid van de VNG. De handreiking gaat uit van een 'integrale' definitie van veiligheid en bestaat uit zowel fysieke, sociale, subjectieve en objectieve veiligheid. Door deze handreiking te hanteren is vergelijking, intergemeentelijke afstemming en samenwerking beter mogelijk. Het Kernbeleid Veiligheid is opgebouwd uit vijf veiligheidsvelden, te weten:

1. Veilige woon- en leefomgeving;
2. Bedrijvigheid en veiligheid;
3. Jeugd en veiligheid;
4. Fysieke veiligheid;
5. Integriteit en veiligheid.

In hoofdstuk 2 worden deze veiligheidsvelden kort toegelicht.

Veiligheidsbeeld

Om de veiligheidscijfers en -gevoelens zo te houden en waar mogelijk te verbeteren, is dit beleid opgesteld. Het veiligheidsbeleid en de toezicht en handhaving op het gebied van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en Bijzondere Wetten, zijn sterk met elkaar verbonden. Veiligheidsprioriteiten geven namelijk ook de richting voor de inzet van toezicht en handhaving. Voldoende naleving van de geldende regels is een goede basis voor een veilige samenleving. Daarom worden toezicht en handhaving regelmatig ingezet als de belangrijkste maatregelen om een

veiligheidsthema aan te pakken. Maar handhaving is pas echt effectief wanneer zij bestaat uit een pakket van acties (zie [bijlage 1](#)). Ook het stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid door het treffen van maatregelen kunnen een effect hebben op de veiligheid. Hieronder wordt verstaan maatregelen die niet verplicht zijn, maar wel een bijdrage leveren, bijvoorbeeld goed hang- en sluitwerk aanbrengen. Communicatie is daarbij essentieel.

Beleid vraagt om het maken van keuzes. Door een gezamenlijke focus op de thema's die extra aandacht vragen, kunnen middelen worden gebundeld en maximaal benut. Naast de uitkomsten van de evaluatie zijn in samenspraak met betrokkenen (o.a. politie, Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ), Veiligheidshuis en het RIEC), maar ook inwoners, ondernemers en de gemeenteraad, tijdens een speciale themavond veiligheid op 7 oktober 2014, de voornaamste aandachtsgebieden voor de komende periode geïnventariseerd. Op basis daarvan zijn de thema's ingedeeld binnen de vijf veiligheidsvelden.

In het beleid wordt rekening gehouden met de prioriteiten van de politie Oost-Nederland (conform vastgestelde veiligheidsstrategie en meerjarenbeleid). Voor de periode 2015-2018 zijn dit onderstaande prioriteiten:

1. Het tegengaan van ernstige overlast door personen in de woonomgeving (hieronder verstaan we: overlast veroorzaakt door psychisch kwetsbaren, jeugd, drugsgerelateerde overlast, terugkeer van gedetineerden in de samenleving en waarbij een reële kans op maatschappelijke onrust bestaat).
2. Het tegengaan van High Impact Crime, waarbij we op eenheidsniveau vooral focussen op de samenwerking in de eenheid om woninginbraken, geweld, overvallen en straatroof aan te pakken.
3. Het tegengaan van ondermijning van de samenleving door crimineel handelen waarbij we in eerste instantie focussen op de gezamenlijke aanpak van hennepsteelt en de daaraan gerelateerde georganiseerde criminaliteit.
 - a. Er wordt in het basisteam conform de PAGH (Project Aanpak Georganiseerde Hennepsteelt) methode gewerkt, waarbij de nadruk ligt op het in zo'n vroeg mogelijk stadium traceren van vermogensbestandsdelen waarop beslag kan worden gelegd.
 - b. Afspraken maken of alles geruimd wordt (insteek is dat iedere melding in principe opgepakt en geplust wordt en dat in principe alles geruimd wordt);
 - c. Bij de prioritering en eventuele capaciteitsproblemen geldt dat de gevaarstelling bepalend is;
 - d. Parallel aan het strafrechtelijke traject vindt er altijd een overweging plaats ten aanzien van een bestuurlijke aanpak. De inzet van een bestuurlijke maatregel wordt te allen tijde afgewogen. In het verlengde hiervan kunnen wellicht afspraken met de burgemeesters gemaakt worden (bijv. Damoclesbeleid).

Lokaal

Op basis van de cijfers spelen er geen uitzonderlijke criminaliteits- of veiligheidsproblemen in Lingewaal. Ook uit de vergelijking tussen gemeenten door de nieuwe politie-eenheid blijkt Lingewaal verhoudingsgewijs een veilige gemeente. Daarnaast geeft "Waar staat je gemeente 2013" een gemiddeld rapportcijfer van een 6,9 voor veiligheid in de buurt, een 7,5 voor de leefbaarheid en een 6,0 op het onderdeel handhaving van de regels. Toch blijven er thema's die extra aandacht behoeven. Deze zijn vooral interessant vanwege toekomstige ontwikkelingen, zoals wetgeving of regionale afspraken om het thema verder te ontwikkelen. Lokaal wordt voorgesteld om de komende vier jaar (2015 – 2018) speciale aandacht te besteden aan (in willekeurige volgorde) de volgende prioriteiten:

- Veiligheidsbeleving
- Aangiftebereidheid
- Veilig wonen (diefstal en inbraak)
- Geweld
- Jeugd
- Overlast
- Veilige evenementen / horeca

Naast deze prioriteiten worden activiteiten op het gebied van andere thema's voortgezet, worden wettelijke taken uitgevoerd en wordt gereageerd op incidenten en urgente vragen vanuit de samenleving (zie voor meer gedetailleerdere informatie het jaarlijkse Uitvoeringsplan). In hoofdstuk 3 volgt per prioriteit de aanpak op hoofdlijnen. De specifieke activiteiten en inspanningen van de diverse partners worden jaarlijks vermeld in het desbetreffende uitvoeringsprogramma.

Doelstelling

Een actueel veiligheids- en handhavingsbeleid zorgen voor focus op de juiste problematiek, geven een blik op nieuwe ontwikkelingen en zorgt voor betrokkenheid van partners en inwoners bij diverse thema's. Dit heeft geleid tot de volgende geïntegreerde doelstelling voor dit beleid:

Het waarborgen en waar nodig vergroten van veiligheid en leefbaarheid in Lingewaal voor inwoners, ondernemers en bezoekers, in samenwerking met de bijbehorende partners.

3 Veiligheidsbeeld

Zoals eerder vermeld is dit beleid opgesteld met behulp van het model Kernbeleid Veiligheid van de VNG. Dit model gaat uit van vijf veiligheidsvelden. In dit hoofdstuk is te lezen wat ieder veiligheidsveld inhoudt en wat het veiligheidsbeeld in Lingewaal is op deze velden. Vervolgens wordt op hoofdlijnen toegelicht wat de reguliere aanpak is op de diverse onderwerpen binnen deze veiligheidsvelden.

3.1 Veilige woon- en leefomgeving

In het veiligheidsveld "veilige woon- en leefomgeving" gaat het met name om de leefbaarheid en veiligheid in de wijk, buurt en straat en de omgang tussen de bewoners.

Beeld

Een belangrijke bron voor het veiligheidsbeeld zijn de politiecijfers. In dit veiligheidsveld is aan de hand van de cijfers van 2011 tot 2014 te zien dat de verkeersongevallen en vernieling c.q. zaakbeschadiging de aandachtspunten vormen. De cijfers laten op deze punten een stijging zien van respectievelijk 48% en 14% (uitgangspunt 2014) in het aantal aangiften. Daarnaast komen diefstal/inbraak woning, diefstal uit/vanaf motorvoertuigen en overige vermogensdelicten¹ naar voren als aandachtspunten.

Reguliere aanpak op hoofdlijnen²

De reguliere aanpak binnen dit veiligheidsveld kan, volgens het kernbeleid veiligheid, op basis van zes aspecten worden beschreven:

¹ Vermogensdelicten kunnen worden onderverdeeld in diefstal, fraude, oplichting en witwassen. In deze content gaat het met name om fraude, de verhoging is mede te verklaren door het in 2014 actief zijn van de zogenaamde 'nep-agenten'.

² Dit beleid geeft geen antwoord op de vraag hoe? Dit staat uitvoerig en SMART beschreven in de jaarlijkse Uitvoeringsplannen.

1. Infrastructuur

Het gaat hier om het kader dat aanwezig is voor de aanpak en communicatie met betrokken partijen.

2. Investeren in fysieke kwaliteit

Hierbij gaat het om de inrichting, het beheer en het onderhoud van de openbare ruimte zoals zwerfvuil, graffiti, vernielingen en verbetering van bijvoorbeeld groen, speeltuinen en kwaliteit van de verlichting.

3. Investeren in sociale kwaliteit

Dit wordt bewerkstelligd door in te zetten op woonoverlast (problematische huishoudens), zorg om kwetsbare bewoners en overlast van alcohol en drugs. Hierbij valt te denken aan: buurtbemiddeling, het Veiligheidshuis, de aanpak drugsoverlast (bijvoorbeeld via de sluiting van drugspannen en beleidsregels inzake artikel 13b Opiumwet).

4. Betrekken van inwoners bij veiligheid en leefbaarheid

Bij dit aspect kan worden gedacht aan bijvoorbeeld BurenAlert en Burgernet.

5. Toezicht en handhaving

Het gaat hierbij om het toezicht en de handhaving in de openbare ruimte in woongebieden, gericht op woonoverlast, jeugdoverlast en kleine overtredingen ('kleine ergernissen'), zoals verkeerd parkeren en overhangend groen. Voor een deel gebeurt dat door de politie, maar ook door de inzet van Buitengewoon Opsporingsambtenaren (Boa's).

6. Aanpak van specifieke criminaliteitsfenomenen

Gerichte inzet op afzonderlijke criminaliteitsproblemen. Voorbeelden zijn de integrale aanpak van woninginbraak (High Impact Crimes) en huiselijk geweld (toepassing Wet tijdelijk huisverbod) en een overstijgende aanpak van veelplegers, risicojeugd en nazorg ex-gedetineerden via 'Top X³-aanpak' Veiligheidshuis.

3.2 Bedrijvigheid en veiligheid

Binnen dit veiligheidsveld gaat het om de (on)veiligheid rond recreatieve en economische voorzieningen, zoals bedrijventerreinen en uitgaansmogelijkheden (horeca en dorpshuizen).

Beeld

In het veiligheidsveld bedrijvigheid en veiligheid laten de politiecijfers geen verontrustende signalen zien. Mogelijk dat er sprake is van een lage aangiftebereidheid, wellicht is er wel meer aan de hand dan blijkt uit de officiële cijfers van de politie. In de gemeente is de werkgroep KVO (Keurmerk Veilig Ondernemen) opgericht die een bijdrage leveren aan de veiligheid. KVO is een keurmerk dat wordt afgegeven wanneer partners op een gestructureerde manier samenwerken aan veiligheid op een bedrijventerrein of in een winkelcentrum. Het initiatief hiervoor ligt bij de ondernemers.

Uitgaan en evenementen zijn in de gemeente Lingewaal geen specifiek probleem, maar vragen wel aandacht en middelen van allerlei organisaties (zowel publiek als privaat). Wel is te constateren dat in Lingewaal het aantal evenementen en de grootte van de evenementen toeneemt. Afstemming

³ In het landelijk kader Veiligheidshuizen is de taak van veiligheidshuizen begrensd: alleen inzet op complexe casussen. Deze begrenzing was noodzakelijk omdat veiligheidshuizen 'casusfabrieken' dreigden te worden, die zich gingen institutionaliseren en niet altijd deden waarom het te doen was: slimme combinaties van strafrechtelijke interventies met andere (vaak meer effectieve) interventies. De top X is dan een selectiemiddel om met de juiste casussen aan de slag te gaan (ook wel triage genoemd) en de juiste interventies te combineren.

tussen organisatoren/ondernemers, gemeenten en de hulpdiensten wordt hierdoor steeds belangrijker. Hierbij is maatwerk en het afwegen van belangen, bij het opleggen van voorwaarden (bijvoorbeeld de aanwezigheid van beveiligers), belangrijk.

Reguliere aanpak op hoofdlijnen

KVO, regionaal en lokaal evenementenbeleid, uitvoering Drank- en Horecawet (DHW) en alcoholmatiging, het handhaven van voorwaarden naar aanleiding van verleende evenementenvergunningen, aanvullende voorschriften bij feesten waar een bepaalde mate van alcohol-/drugsgebruik te verwachten is.

3.3 Jeugd en veiligheid

Het gaat binnen dit veiligheidsveld over de veiligheid in relatie tot jeugd rondom huis, school, uitgaan en in de buurt. Hierbij wordt onder jeugd/jongeren verstaan jeugd tot circa 23 jaar (bij preventie en voorlichting geldt dit alleen voor de basisschool gaande jeugd/jongeren).

Beeld

In het veiligheidsveld jeugd en veiligheid zien we dat jeugdoverlast door burgers als een probleem kan worden ervaren. Er is op het moment van schrijven, volgens de meest recente shortlistrapportage, één hinderlijke jeugdgroep in Lingewaal. Deze hinderlijke groep is in kaart bij politie en de gemeente. Er zijn geen overlast gevende of criminele jeugdgroepen aanwezig. De regie voor hinderlijke en overlast gevende jeugdgroepen ligt bij de gemeente. Wanneer het gaat om criminele jeugdgroepen ligt de regie bij het OM.

Het alcohol- en drugsgebruik onder de jeugd heeft in de gemeente Lingewaal de aandacht, door de inzet van Iriszorg. Zij geven jaarlijks voorlichting op alle basisscholen in Lingewaal (groepen 7/8).

Jaar totalen			
2010	2011	2012	2013
1	2	3	1
<i>n.v.t.</i>	<i>n.v.t.</i>	0	0
1	1	1	1
0	1	0	1
32	23	29	37

OVERLAST IVM ALCOHOL/ DRUGS
OPENBARE DRONKENSCHAP
AANTREFFEN DRUGS (GEEN VERDACHTE)
OVERIGE DRUGSDELICTEN
MELDING OVERLAST JEUGD

Reguliere aanpak op hoofdlijnen

Integrale aanpak van (eventuele) jeugdoverlast aan de hand van de shortlist-methodiek⁴ en toezicht en handhaving DHW.

3.4 Fysieke veiligheid

Fysieke veiligheid is de mate waarin mensen beschermd zijn en zich beschermd voelen tegen persoonlijk leed door ongevallen, bijvoorbeeld in het verkeer en tegen onheil van niet-menselijke

⁴ De shortlist is een op basis van wetenschappelijk onderzoek samengestelde vragenlijst waarmee politiefunctionarissen op systematische wijze periodiek de aard en omvang van problematische jeugdgroepen in hun wijk of verzorgingsgebied in beeld kunnen brengen. Met de shortlist groepsriminaliteit wordt op een relatief snelle en eenvoudige manier informatie verkregen over onder meer:

- Locatie(s) waar de groep zich doorgaans ophoudt;
- Samenstelling van de groep (omvang, etniciteit, leeftijdsrange);
- Dagelijkse bezigheden van de groepsleden (school- en arbeidsmarktparticipatie, spijbelgedrag);
- Riskante gewoonten (drank- en druggebruik, justitiecontacten);
- Recent delict gedrag (lichte én zware vormen van criminaliteit).

oorsprong, zoals in Nederland overstromingen, stormschade en soms blikseminslag. Bij fysieke veiligheid gaat het om dreiging die uitgaat van 'zaken'.

Beeld

Kijkend naar het veiligheidsveld fysieke veiligheid is te zien dat het onveiligheidsgevoel van burgers in het verkeer en op straat een veelgenoemd probleem is, ook is te zien dat het aantal branden door de jaren heen afneemt. Dit komt waarschijnlijk door strengere wettelijke eisen op het gebied van brandveiligheid en meer aandacht voor preventie door bijvoorbeeld voorlichting.

Reguliere aanpak op hoofdlijnen

Verkeersveiligheid, brandveiligheid, externe veiligheid en crisisbeheersing / regionaal crisisplan.

3.5 Integriteit en veiligheid

Dit veiligheidsveld omvat verschijnselen die een inbreuk vormen op onze maatschappelijke integriteit c.q. op belangrijke regels en andere afspraken in het kader van de veiligheid en stabiliteit van onze samenleving, waaronder georganiseerde criminaliteit en radicalisering.

Beeld

In het veiligheidsbeeld erkent de gemeente geen noodzaak om extra alert en waakzaam te zijn. Er zijn nauwelijks signalen dat er veel rondom deze thema's zou spelen. Wat wel eens voorkomt zijn hennepkwekerijen (2014: twee maal een hennepkwekerij, wat met name onze aandacht heeft i.v.m. de mogelijke risico's voor de omgeving bij brand).

Reguliere aanpak op hoofdlijnen

De gemeente Lingewaal werkt samen met het RIEC (Regionale Informatie en Expertise Centrum) om problemen met betrekking tot georganiseerde criminaliteit adequaat aan te pakken en te voorkomen. Meer over het RIEC staat in hoofdstuk 4.

De gemeente beschikt over BIBOB-beleidsregels. Aan dit beleid worden bepaalde vergunningaanvragen⁵ getoetst om te voorkomen dat de overheid criminelen faciliteert.

T.a.v. radicalisering en polarisatie is geen gemeentelijk beleid, maar bij een signaal van specifieke terreurdreiging wordt dit regionaal opgepakt en gecoördineerd door het Veiligheidsbureau. Het Veiligheidsbureau ontwikkelt dan mono- en multidisciplinaire draaiboeken.

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid heeft een convenant gesloten met het ministerie van Binnenlandse Zaken met betrekking tot de Veilige Publieke Taak (VPT) om gezamenlijk te werken aan een veilig werkklimaat voor ambtenaren. Binnen de gemeenten uit zich dat vaak in een protocol agressie en geweld.

Op het gebied van hennep is er eind 2014 een hennepconvenant afgesloten. Het doel van het Hennepconvenant Oost Nederland is een verbetering van de onderlinge informatie uitwisseling ten aanzien van de aanpak van hennepkwekerijen. Hierdoor is er een betere en ruimere aanpak (daders op meer vlakken pakken dan alleen strafrechtelijk, b.v. ook afpakken van bezittingen middels het OM, het korten van uitkeringen en huisuitzettingen) mogelijk.

⁵ Bij de beoordeling van nieuwe aanvragen wordt standaard onderzocht of er sprake is van een ernstig vermoeden voor misbruik van drank- en horecavergunningen. Naast de drank- en horecavergunning gaat het standaard om de exploitatievergunningen voor de horeca-inrichtingen, zoals cafés, koffie- en theehuizen, coffeeshops en seksbedrijven die in Lingewaal over een exploitatievergunning moeten beschikken. De standaardisering geldt eveneens bij de Omgevingsvergunning aanvragen voor bouwen op industrieterreinen bij investeringen boven de 100.000 euro. Bij alle overige aanvragen geldt de tenzij regel, dus bij verdenkingen en/of signalen.

4 Prioriteiten

Op basis van bovenstaand veiligheidsbeeld, gelet op de landelijke ontwikkelingen en de kaders, zijn wordt voorgesteld de eerder benoemde prioriteiten als uitgangspunt te benoemen en deze de basis voor dit Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2018, inclusief toezicht en handhaving van de APV en Bijzondere Wetten e laten zijn. In dit hoofdstuk worden deze prioriteiten separaat benoemd en uitgewerkt. De beoogde prioriteiten worden met extra aandacht opgepakt. Bij de jaarlijkse evaluatie kunnen de prioriteiten, indien gewenst/noodzakelijk, worden bijgesteld.

De voorgestelde prioriteiten zijn (in willekeurige volgorde):

- Veiligheidsbeleving
- Aangiftebereidheid
- Veilig wonen (diefstal en inbraak)
- Geweld
- Jeugd(overlast)
- Veilige evenementen
- Horeca
- Rampenbestrijding

Deze items blijken in elke gemeente in meer of mindere mate voor te komen. Ze vormen de belangrijkste oorzaken voor (een gevoel van) onveiligheid en de waardering van de leefbaarheid.

4.1 Veiligheidsbeleving

Inleiding

Alle vijf de veiligheidsvelden dragen bij aan het gevoel van (on)veiligheid. Veiligheid en vertrouwen zijn als het ware smeerolie voor de samenleving: als mensen zich veilig voelen en vertrouwen hebben, durven zij zich in vrijheid te bewegen, zaken met elkaar te doen en samen te werken. Het gevoel veilig te zijn is ook een fundamentele menselijke behoefte.

Veiligheidsbeleving is de manier waarop mensen veiligheid ervaren. Veiligheidsbeleving wordt ook wel aangeduid als subjectieve veiligheid. Dit als tegenhanger van objectieve veiligheid. Hiermee wordt het feitelijk niveau van criminaliteit en overlast bedoeld; de subjectieve veiligheid geeft aan hoe mensen dit waarnemen en beleven.

Veel factoren hebben invloed op de veiligheidsbeleving van mensen. Belangrijk om te weten is dat beleid met name invloed heeft op situationele factoren, zoals de werkelijke criminaliteit, de fysieke omgeving en het werk van partners in veiligheid. Persoonlijke factoren hebben een groot effect op de veiligheidsbeleving, maar zijn vanuit het beleid maar beperkt te beïnvloeden. Hetzelfde geldt voor de algemeen maatschappelijke factoren en de landelijke media. Er kan dus beperkte invloed worden uitoefent op de veiligheidsbeleving van mensen. Er zal echter te allen tijde getracht worden om op zowel persoonlijke als situationele zaken in te spelen, hier ligt ook een grote rol voor de wijkagent.

Ambitie

Inzicht krijgen in de factoren die van invloed zijn op de veiligheidsbeleving bij de inwoners van Lingewaal. Afhankelijk van de resultaten van het inzicht die activiteiten inzetten die de veiligheidsbeleving positief kunnen beïnvloeden.

Reguliere aanpak op hoofdlijnen

Veiligheidsbeleving wordt maar beperkt beïnvloed door de criminaliteitscijfers. De aanpak van criminaliteit is één van de situationele factoren die beïnvloed kan worden. Aan de hand van nog nader te bestuderen beschikbare instrumenten zal onderzocht worden welke factoren in een

specifieke situatie van invloed (kunnen) zijn op de veiligheidsbeleving en of deze zich tevens lenen voor beïnvloeding via beleid.

4.2 Aangiftebereidheid

Inleiding

Hoe het gesteld is met de aangiftebereidheid in Lingewaal is niet inzichtelijk. Feitelijke cijfers hebben we hier nauwelijks van. Alleen binnen het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) is dit soms gemeten. Het is met name een beleving van wat men hoort.

Een lagere aangiftebereidheid kan verschillende redenen hebben, bijvoorbeeld omdat het voor een inwoner / bedrijf teveel tijd kost om aangifte te doen, omdat men het idee heeft dat er niets mee gedaan wordt of omdat de schade te laag is voor de tijdsinvestering die er voor nodig is.

Het is natuurlijk wel zo dat het verbeteren van de aangiftebereidheid invloed heeft op de doelstellingen, die ambiëren de cijfers(aantal aangiften/meldingen) naar beneden te krijgen.

Aangiftebereidheid is van belang omdat de prioriteitstelling voor een deel wordt bepaald door het aantal en soort aangiften. Wanneer die in bepaalde categorieën niet overeenkomt met de werkelijke criminaliteit worden wellicht de verkeerde prioriteiten opgepakt. Daarnaast is het van belang om de aangiften in beeld te hebben, wanneer er een aanhouding is, waarbij de verdachte meerdere zaken bekend. Indien geen aangiften bekend zijn, kunnen deze zaken niet worden meegenomen in het strafproces. Aan de hand van de veiligheidsmonitor kan dit gemeten worden. Vooralsnog hebben zijn deze gegevens alleen op het niveau van Gelderland Zuid beschikbaar, waar Lingewaal binnen het basisteam De Waarden onder valt (samen met Tweestromenland en stadsregio Nijmegen). Met de sluiting van het politiebureau in Geldermalsen in 2015, zal dit punt juist extra aandacht behoeven.

Ambitie

De politie zet in op het optimaliseren van het aangifteproces.

De gemeente zet, na afstemming met de politie, in op het verhogen van de aangifte- en/of meldingsbereidheid. Ook zal ingezet worden op het extra onder de aandacht brengen van Meld Misdaad Anoniem en de terugkoppeling van de ondernomen actie(s) of aanvullende vragen richting de melder.

Hoofddlijnen aanpak

De veiligheidsmonitor geeft inzicht in de aangiftebereidheid. Daarin wordt onderscheid gemaakt in 'melding van ondervonden delict' en 'aangifte van ondervonden delict'.

Om de aangiftebereidheid te verhogen zijn er een aantal sporen te volgen. Om te beginnen is het van belang te weten waarom mensen geen aangifte doen (onderzoek oorzaken). Als we dat weten kunnen we die oorzaak aanpakken. We verwachten dat het nodig is in te zetten op bewustwording van de noodzaak tot aangifte en / of het doen van meldingen. Het benoemen van meldingsbereidheid in dit veiligheidsbeleid is een aanvulling ten opzichte van hetgeen er uit het veiligheidsbeeld naar voren is gekomen. De bereidheid tot het doen van aangifte is een onderdeel van de mogelijke informatie voorziening van inwoners aan de politie. Meldingsbereidheid gaat over het melden van verdachte situaties en het melden van incidenten waarbij aangifte niet noodzakelijk is, maar ambtshalve vervolgd kan worden, bijvoorbeeld in het kader van huiselijk geweld.

Het dienstverleningsconcept van de politie geeft burgers de mogelijkheid om, passend bij hun voorkeur, via verschillende kanalen aangifte te doen. Denk hierbij aan aangifte op het bureau (niet meer lokaal gebonden), aangifte via internet, het opnemen van aangifte thuis. Andere

mogelijkheden, als telefonische aangifte en 3D aangifte (via een videoverbinding) worden onderzocht.

4.3 Veilig wonen (diefstal en inbraak)

Inleiding

Binnen het thema veilig wonen (diefstal en inbraak) zijn met name woninginbraken delicten die een grote impact op het slachtoffer, diens directe omgeving en het veiligheidsgevoel in de maatschappij hebben. Woninginbraken maken onderdeel uit van de High Impact Crimes (HIC) en krijgen landelijke en regionale prioriteit in de politieke aanpak. HIC's zijn primair de zorg van het lokale gezag. Het doel van de Minister van Veiligheid en Justitie is om de pakkans van deze geprioriteerde high impact delicten te verhogen. Dit moet worden bereikt door gericht en snel verdachten op te sporen en meer zaken op te lossen. De verdachtenratio is het aantal verdachten op het totaal aantal aangiften. Het ophelderingspercentage is het aantal inbraken dat wordt opgelost. Preventie speelt een belangrijke rol in deze prioriteit. De laatste jaren is er in Lingewaal al ruimschoots ingezet op preventie van woninginbraken.

Woninginbraken

In het gebied De Waarden zijn er veel woninginbraken geweest. Dit was met name in 2013 en 2014 een prioriteit bij zowel politie als gemeenten. De stijgende lijn van een aantal jaren is in 2013 een halt toegeroepen, maar blijvende aandacht is noodzakelijk.

		2011	2012	2013	2014
1.1.1.. Diefstal/inbraak woning	Aangifte opgenomen	45	53	28	38
	Poging tot	17	17	9	6
	Verdachte aangehouden	0	0	3 (11%)	1 (3%)

Tabel 1: Woninginbraken in Lingewaal

Brom-, snor- en fietsendiefstal

Fietsdiefstal is een van de belangrijkste vormen van criminaliteit in de publieke ruimte.

Het aanzienlijke risico om slachtoffer te worden werkt ook door in het gedrag van mensen. Het is aantoonbaar dat mensen niet overgaan tot het kopen van een goede, nieuwe fiets en de fiets laten staan en kiezen voor een ander vervoermiddel vanwege het risico van fietsdiefstal. Fietsdiefstal doet daarmee afbreuk aan de (beleving van) veiligheid en leefbaarheid. Uit de cijfers blijkt dat in Lingewaal dit minimaal plaatsvindt en de aanpak dus meer aan de hand van actualiteit aandacht behoeft. Een toename van dit soort delicten leidt namelijk snel tot normvervaging.

		2011	2012	2013	2014
1.2.3. Diefstal van brom-, snor- en fietsen	Aangifte opgenomen	12	14	13	10

Tabel 2: Diefstal brom-, snor- en fietsen in Lingewaal

Auto-inbraak en autodiefstal

Van het aantal diefstallen uit (met name airbags en navigatieapparatuur) en van motorvoertuigen is in de gemeente Lingewaal in 2014 respectievelijk een daling en lichte stijging ten opzichte van 2013 waarneembaar.

		2011	2012	2013	2014
1.2.1. Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	Aangifte opgenomen	20	74	46	33
1.2.2. Diefstal van motorvoertuigen	Aangifte opgenomen	5	4	3	5

Tabel 3: Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen/diefstal van motorvoertuigen

Ambitie

Door middel van gecoördineerde samenwerking met de veiligheidspartners willen we de volgende ambities waarmaken in Lingewaal:

Woninginbraken

- De doelstelling voor 2015 is dat de slachtofferkans op een woninginbraak niet hoger mag zijn dan in 2014. Voor de politie Oost-Nederland is de doelstelling een daling van 15% (van 14.800 -> 2015 naar 12.500 in 2018 met 15%). Team De Waarden hanteert de doelstelling om het aantal woninginbraken terug te brengen met 10%, waarbij alle betrokken partners inhoud geven aan het samenwerkingsverband.
- De ambitie van de politie Oost-Nederland is om in samenwerking met het Openbaar Ministerie (OM) de pakkans / het ophelderingspercentage bij woninginbraken te verhogen naar 12%;
- De verdachtenratio⁶ vanuit het OM laten stijgen naar niveau doel politie Oost-Nederland (9,5 bij woninginbraken).

Brom-, snor en fietsendiefstal

- In Lingewaal is dit geen prioriteit en zijn hierop geen specifieke ambities geformuleerd. Indien zich de situatie voordoet dat er op een bepaalde locatie een toename is van het aantal diefstallen zal hier uiteraard op worden ingezet (bijvoorbeeld met de zogenaamde lokfiets, uitgerust met GPS).

Auto-inbraak, autodiefstal

- Auto-inbraak 15% verlaging in 2018 t.o.v. het gemiddelde in de periode 2012-2014;
- Op autodiefstal formuleren zijn geen ambities geformuleerd. Ook hier geldt dat indien zich de situatie voordoet dat er op een bepaalde locatie een toename is van het aantal diefstallen zal hier uiteraard op worden ingezet (bijvoorbeeld middels preventietips).

Hoofdpijnen aanpak

Woninginbraken

Bovenop de instrumenten die afgesproken zijn in de Veiligheidsstrategie Oost-Nederland heeft de politie in Gelderland-Zuid een targetteam woninginbraken ingericht, waarin de focus ligt op bekende daders (anders als het Woning Inbraken Team dat er ook is, dat zich richt op onderzoek van gepleegde inbraken). De gemeente zet extra in op het verhogen van de heterdaadkracht door het witte voetjes project en Burgernet en BurenAlert promotie, naast de 'normale' preventieactiviteiten. Ook wordt ingezet op de aanpak van heling, door het verplicht stellen van registratie voor lokale opkopers. Door middel van een papier en digitaal in- en verkoopregister.

Brom-, snor-, fietsendiefstal

- Aanpak heling
- Inzet lokfiets (dadergericht)
- Integrale aanpak hotspots

Auto-inbraak en autodiefstal

- Aanpak hotspots auto-inbraak.
- Met betrekking tot autodiefstal is weliswaar een licht stijgende lijn te zien, die we zouden willen keren. Door het ontbreken van daadwerkelijke maatregelen, zal dit gebeuren door middel van preventie (flyers verspreiden) bij de aanpak van hotspots.

⁶ De verdachtenratio geeft een maat voor de pakkans.

4.4 Geweld

Inleiding

Geweld is een veelomvattend begrip. Omdat het niet mogelijk is om één geweldaanpak in te zetten voor alle geweldproblemen wordt er vaak een onderscheid gemaakt in verschillende geweldthema's. Voor Lingewaal zijn binnen de prioriteit Geweld de thema's Huiselijk geweld, Mishandelingen en Bedreigingen (Overige geweldsdelicten) als belangrijkste benoemd. Uitgaansgeweld is ook een aandachtspunt binnen geweld, maar is binnen Lingewaal geen prioriteit.

Geweld kan worden omschreven als een verbale, fysieke en/of seksuele handeling gericht tegen mens of dier en tegen de wil van het slachtoffer, waardoor lichamelijk en/of psychisch letsel kan ontstaan dan wel de integriteit van een persoon kan worden geschonden. Geweld maakt ook onderdeel uit van de High Impact Crimes (HIC).

		2011	2012	2013	2014
1.4.1. Zedenmisdrijf	Aangifte opgenomen	5	4	0	1
1.4.2. Moord, doodslag	Aangifte opgenomen	0	0	1	0
1.4.3. Openlijk geweld (persoon)	Aangifte opgenomen	4	0	1	0
1.4.4. Bedreiging	Aangifte opgenomen	16	12	18	19
1.4.5. Mishandeling	Aangifte opgenomen	15	11	21	11
1.4.6. Straatroof	Aangifte opgenomen	0	1	2	0
1.4.7. Overval	Aangifte opgenomen	0	2	1	0

Tabel 4: Geweld in Lingewaal

Huiselijk geweld

Huiselijk geweld is geestelijk en/of lichamelijk geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer wordt gepleegd. Onder deze term vallen veel vormen van geweld, waaronder partnergeweld, kindermishandeling en ouderenmishandeling. Dit maakt huiselijk geweld tot een breed begrip dat meerdere beleidsterreinen bestrijkt. Vanwege de gemeentelijke regierol, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Wet tijdelijk huisverbod (Wth) hebben gemeenten een belangrijk aandeel in de voorkoming en aanpak van huiselijk geweld.

		2011	2012	2013	2014
	Incidenten (alleen huiselijk geweld)	32	36	33	40
	PV HOVJ Huisverbod JA	0	0	0	1
	PV HOVJ Huisverbod NEE	1	0	1	1
	Risico Taxaties Huisverbod	1	0	1	2
	Verdachte gehoord	9	5	8	6

Tabel 5: Huiselijk geweld Lingewaal

Uitgaansgeweld en geweld bij / rondom evenementen

Ook het uitgaansleven heeft met geweld te maken. Horecabezoekers kunnen, vaak onder invloed van alcohol, agressief reageren. Uitgaansgeweld kan voorkomen in de horeca, maar ook bij (sport)evenementen. Ook geweld bij onder andere Oud & Nieuw en Koningsdag valt onder deze categorie. Het realiseren van een veilige uitgaansomgeving is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten, politie en (horeca)ondernemers / organisatoren.

Voor de politie is het mogelijk om te filteren op soorten geweld, zodat wijzigingen in aantallen geregistreerd kunnen worden en we een goed beeld kunnen krijgen bij het beoordelen van de resultaten.

Overige geweldsdelicten

De geweldsdelicten zoals die in de politiecijfers tot uitdrukking komen binnen de systematiek van Kernbeleid Veiligheid ('VNG-BVH-model'⁷) zijn Mishandeling (fysiek geweld), Bedreiging (psychisch geweld), Ruzie/vechtpartij (geweld) en Zeden (geweld). Uit deze cijfers volgt dat met name het aantal aangiftes van mishandeling en bedreiging aanleiding geeft deze twee geweldsdelicten als prioriteit te bestempelen. Mishandeling is het toebrengen van verwondingen of pijn of andere schade tegen het lichaam van een persoon gericht. In het strafrecht wordt er onderscheid gemaakt tussen 'gewone' mishandeling en zware mishandeling. Bedreiging is het dreigen met - in de meeste gevallen - fysiek geweld of de dood tegen een persoon, diens naasten of eigendommen. Naast deze geweldsdelicten kan ook worden gedacht aan een onderwerp als Veilige Publieke Taak (geweld tegen overheidsmedewerkers). Tevens moet de problematiek van en in zorginstellingen waar kwetsbare personen verblijven hierbij betrokken worden.

Ambitie

Huiselijk geweld

- Het verbeteren van de vroeg signalering door afstemming/verbinding op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau van het Sociale Wijkteam en het Integraal Veiligheidsoverleg (IVO).
- Een continue integrale bespreking huiselijk geweldmeldingen in het Veiligheidshuis. Het Veiligheidshuis draagt zorg voor een plan van aanpak bij de meest ernstige en/of risicovolle casussen en leidt de overige casuïstiek door naar de juiste instantie en/of zorgnetwerk.
- Zorgdragen dat de zorgprocedure, de bestuurlijke procedure en de justitiële procedure elkaar in de aanpak versterken.
- Nog meer investeren door het Veiligheidshuis, de politie en het Sociaal Team in het herkennen van dreigende huiselijk geweldzaken, voordat er daadwerkelijk fysiek geweld is toegepast, dit met als doel geen complexe casussen in de top X te krijgen.

Uitgaansgeweld en geweld bij / rondom evenementen

- Inzet van specifieke aanpak op de hotspots van geweld rondom uitgaan en evenementen, dit n.a.v. acute situaties of signalen.

Overige geweldsdelicten

- Afname in aantal incidenten op de gewelds categorieën in BVH⁸ (Mishandeling (fysiek geweld), Bedreiging (psychisch geweld), Ruzie/vechtpartij (geweld) en Zeden (geweld) met 10% t.o.v. het gemiddelde in de periode 2011-2014.

Hoofdpijnen aanpak

Algemeen

De aanpak op hoofdlijnen die de Minister van Veiligheid en Justitie ten aanzien van HIC voorstaat is als volgt⁹:

- Een intensieve persoonsgerichte daderaanpak;
- Versterking van de heterdaadkracht;

⁷ De politie maakt gebruik van de Basis Voorziening Handhaving (BVH) voor de administratieve afhandeling van meldingen en incidenten. Het 'VNG-BVH-model' is een tool die de BVH-cijfers van de politie vertaalt naar de thema's van Kernbeleid Veiligheid. Binnen dit model (categorie 1.3.07 t/m 1.3.10) worden de volgende geweldsdelicten onderscheiden: Mishandeling (fysiek geweld), Bedreiging (psychisch geweld), Ruzie/vechtpartij (geweld) en Zeden (geweld).

⁸ Politiesysteem waar de cijfers uit worden gehaald.

⁹ Er komen ook in de nieuwe landelijke prioriteiten voor de high impact crimes concrete en afrekenbare doelstellingen. Deze gaan vanaf 2015 gelden en zijn in 2014 vastgesteld.

- Gebiedsgerichte aanpak en preventie;
- Slachtoffergericht.

Huiselijk geweld

Binnen het thema Huiselijk geweld is het van belang om casussen vroegtijdig aan de voorkant te signaleren, zodat deze in het Veiligheidshuis of door de (lokale) zorginstelling kunnen worden behandeld, voordat ze escaleren of te complex worden. De aanpak moet er op gericht zijn huiselijk geweld zo snel mogelijk te beëindigen en recidive van huiselijk geweld te voorkomen en te stoppen. Dit wordt bereikt door een goede samenwerking tussen de betreffende ketenpartners door middel van strafrechtelijke aanpak, hulpverlening voor alle betrokkenen en/of het opleggen van een tijdelijk huisverbod (uithuisplaatsing van maximaal 28 dagen). Het lokaal sociale wijkteam speelt in deze thematiek ook een belangrijke rol en wordt daarbij betrokken. Resultaatmeting kan plaatsvinden aan de hand van het aantal tijdelijk huisverboden, het aantal zorgmeldingen van huiselijk geweld en het aantal casussen van huiselijk geweld in de Top X.

Uitgaansgeweld

De aanpak van dit thema zal met name gericht moeten zijn op een goede afstemming en samenwerking tussen gemeente, politie, beveiliging en de ondernemers/organisatoren. In de preventieve sfeer kan hierbij worden gedacht aan maatregelen ten aanzien van sluitingstijden, beveiliging, deurbelid/huisregels, alcohol- en drugsbeleid en verlichting. Bij de aanpak van daders kan naast strafrechtelijke aanpak gebruik worden gemaakt van een gebiedsverbod, collectieve horecaontzegging en (camera)toezicht in de openbare ruimte.

Overige geweldsdelicten

Inzicht in de feiten achter de cijfers om een gerichte aanpak te kunnen bepalen is noodzakelijk. Dit houdt in inzicht in de aard en omvang van de geweldsdelicten, onder andere aan de hand van tijden, plaatsen, slachtoffers, daders, relatie met alcohol en / of drugsgebruik. Op basis van de analyse kunnen te zijner tijd concrete maatregelen opgenomen worden passend bij het soort delicten. Met zorginstellingen kan, indien nodig, ingezet worden op het opstellen en uitvoeren van een plan van aanpak met betrekking tot kwetsbare personen¹⁰.

4.5 Jeugd(overlast)

Inleiding

Al jaren is in veel gemeenten jongerenoverlast een thema in de veiligheidsplannen. Ook nu komt jongerenoverlast naar boven in de kern Asperen.

Daarnaast is in de politiecijfers een stijging te zien bij de overlast van zorgmijders met een psychische problematiek (10 meldingen in 2011 maar 16 in 2014). Overlast is bij uitstek een categorie waarin integraal moet worden gewerkt, samen met o.a. politie, gemeente en inwoners. Overlast komt veelal voort uit vaak al langer lopende onderliggende problematiek.

¹⁰ Sociaal Calamiteitenplan (SCP). Het doel van het SCP is in samenwerking met ketenpartners te komen tot een gestructureerde vroegtijdige signalering van maatschappelijke onrust en (risico's voor) sociale calamiteiten in de gemeente op een wijze dat toename van onrust en eventuele escalatie in calamiteiten effectief voorkomen worden en de aanpak bijdraagt aan de de-escalatie en herstel van de sociale cohesie in de samenleving. De aanpak van het SCP richt zich niet zozeer op de reguliere aanpak van incidenten en calamiteiten zelf. Deze aanpak behoort tot de professionele verantwoordelijkheden en taken van verschillende ketenpartners (inclusief samenwerkingsverbanden). Het SCP waarborgt zo nodig en gewenst een effectieve vroegtijdige doorgeleiding van signalen en/of afstemming en coördinatie in de gevolgbestrijding, indien individuele en/of collectieve ketenpartners hier onvoldoende toe geëquipeerd zijn. Deze signalering en gevolgbestrijding richten zich op het voorkomen van en zo nodig interveniëren bij maatschappelijke onrust ten gevolge van of mogelijk leidend tot feitelijke dan wel dreigende sociale calamiteiten en incidenten.

Ambitie

Een integrale aanpak van jeugdoverlast, met een duidelijkere rol voor omwonenden. Zij krijgen eveneens een rol in de aanpak (bijvoorbeeld zelf jongeren aanspreken op gedrag, ondersteund door de opbouwwerker). De wijkagent neemt locaties op in rondes voor een completer beeld van de situatie. Bij aanhoudende overlast en/of strafbare feiten zullen politie en de Boa regelmatig controles uitvoeren.

- Hinderlijke jeugdgroepen zoveel mogelijk terugbrengen tot aanvaardbare jeugdgroepen; Geen overlast gevende en criminele jeugdgroepen in Lingewaal.
- Aantal incidenten in BVH van overlast van zorgmijders met een psychische problematiek is in 2018 ten opzichte van 2012-2014 afgenomen met 10%;
- Aantal incidenten in BVH van burenoverlast / overlast in relationele sfeer is in 2018 ten opzichte van 2012-2014 afgenomen met 10%.

Hoofdlijnen aanpak

Belangrijk vanuit Integrale Veiligheid bezien is dat alle partners die een rol hebben bij het aanpakken van overlast, goed met elkaar samenwerken om een zo optimaal mogelijk aanpak te hebben. Alle meldingen moeten worden uitgezet. Op basis van de problematiek per gemeente kan worden bekeken waar de aanpak versterkt moet worden. Voor jeugdoverlast is gemeentelijk de samenwerking vanuit het jeugdbeleid met het veiligheidsveld van belang. Alle problematische jeugdgroepen worden aangepakt.

Voor zorgmijders met een psychische problematiek is de samenwerking met en binnen de zorgketen van belang. Het gaat dan om het sociale wijkteam/ het IVO en het Veiligheidshuis.

Voor burenoverlast kan gedacht worden aan buurtbemiddeling. In elk geval ligt op deze gebieden sterk de relatie met de politie en welzijnswerk :

- Verbeteren van de Shortlist methodiek;
- Oppakken van best practices op dit vlak uit andere gemeenten;
- Verbeterde samenwerking met OM (Veiligheidshuis en ZSM-tafel¹¹).

4.6 Veilige evenementen

Inleiding

Bij evenementen komen allerlei thema's bij elkaar: toerisme, werkgelegenheid en nadrukkelijk ook veiligheid en handhaving. Eerdere incidenten tijdens evenementen als de Love Parade en Hoek van Holland laten zien hoe belangrijk veiligheid is bij evenementen. De burgemeester is bevoegd tot de vergunningverlening van evenementen en is eindverantwoordelijke voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid. Evenementen vergroten de aantrekkelijkheid en de saamhorigheid van Lingewaal als gemeente. Evenementen komen op veel locaties voor in de kern, maar ook in het buitengebied. Gezien de toename van het aantal evenementen (zie Uitvoeringsplan 2015 voor de cijfers en feiten in 2014) stijgt ook de noodzaak om maatregelen te treffen om risico's zoveel mogelijk terug te brengen en hier vooraf op te anticiperen.

Aangezien de handhaving capaciteit (politie, brandweer en gemeente) minimaal is, komt de verantwoordelijkheid voor veiligheidsborging steeds meer bij de organisator van het evenement te liggen. De organisator van een evenement is primair ook verantwoordelijk voor een goed verloop van het evenement. Alle evenementen in de gemeente Lingewaal met een (verhoogde)

11 Nieuwe werkwijze bij OM waar zaken Zo Snel, Slim, Selectief, Simpel, Samen, Samenlevingsgericht Mogelijk worden afgedaan.

veiligheidsaandacht (veelal C-evenementen) worden multidisciplinair voorbereid. Deze aanpak wordt de komende jaren gecontinueerd.

Lokaal evenementenbeleid

In 2014 heeft het College het Evenementenbeleid gemeente Lingewaal vastgesteld. Het doel van dit evenementenbeleid is om de organisatoren van evenementen duidelijk te maken onder welke voorwaarden een evenement in Lingewaal kan plaatsvinden. Ook draagt dit beleid bij aan een soepel verloop van de vergunningaanvraag, een efficiënte samenwerking tussen de betrokken partijen en daarmee aan een veilig en ongestoord verloop van het evenement. In het voorjaar 2015 zal dit beleid geëvalueerd worden.

Ambitie

De gemeente Lingewaal streeft samen met haar partners naar: een integrale en multidisciplinaire voorbereiding van evenementen met als doel de organisatoren van met name zwaar belastende evenementen (categorie C) in de gemeente Lingewaal te adviseren hoe dit alles veilig en beheersbaar te laten verlopen. Dit alles om aantrekkelijke en veilige evenementen in Lingewaal te bevorderen.

Hoofdpijnen aanpak

Toezicht en handhaving

Vergunningvoorschriften en andere veiligheidseisen waarborgen en beschermen de veiligheid van burgers en deelnemers bij publieksevenementen. Effectieve handhaving vindt plaats in nauwe samenwerking tussen gemeenten, politie, brandweer en andere betrokken diensten.

B evenementen worden steekproefsgewijs gecontroleerd op de naleving van nadere regels die aan de organisatoren zijn verstrekt. In het uitvoeringsprogramma 2014 is hierin een eerste aanzet gegeven. Na een controle wordt altijd een verslag opgemaakt. Bij C-evenementen wordt op dezelfde wijze opgetreden als hierboven vormgegeven, met de uitzondering dat controles hier niet steekproefsgewijs worden uitgevoerd, maar structureel. Regie voor een eventueel gecombineerde aanpak ligt bij de gemeente.

Bij overtredingen van de vergunningsvoorwaarden en afhankelijk van de aard en het aantal van de overtredingen kan de burgemeester besluiten om aan de volgende vergunningaanvraag nadere eisen te verbinden of de vergunning te weigeren als niet expliciet maatregelen (kunnen) worden getroffen om herhaling van de overtreding te voorkomen. In veel gevallen volgt er n.a.v. meldingen of eigen bevindingen een evaluatie met in ieder geval de organisatoren en de gemeente. De evaluatie en eventuele afspraken worden te allen tijde schriftelijk vastgelegd.

Maatregelen uit het Evenementenbeleid gemeente Lingewaal zijn onder andere:

- Ieder jaar input leveren voor de Veiligheidsregio, die een regionale evenementenkalender opstelt. Hiermee wordt de inzet van hulpdiensten in het district afgestemd.
- Na indiening van een vergunningaanvraag wordt een risicoclassificatie van het evenement maken, waarbij het een A (minder belastend), B (belastend) of C (zeer belastend) -label krijgt.
- Na de risicoclassificatie interne adviseurs en hulpdiensten om advies vragen over te treffen (veiligheids)maatregelen en op te leggen voorwaarden.

4.7 Horeca

Inleiding

Sinds 1 januari 2013 is het toezicht op de Drank- en Horecawet (DHW) door het rijk overgedragen aan de gemeenten. De burgemeester is belast met de uitvoering van deze wet. Het toezicht op de DHW richt zich op vijf domeinen: horeca, paracommercie, evenementen, slijterijen en niet DHW

vergunningplichtige bedrijven, zoals supermarkten en snackbars. De wet is bedoeld om te voorzien in een verantwoorde verstrekking van alcohol, met extra aandacht voor de kwetsbaarheid van jongeren. Daarnaast verplicht de wet nu dat gemeenten een verordening voor para commerciële instellingen (zoals sportverenigingen en buurthuizen) vaststellen, om oneerlijke concurrentie ten opzichte van de horecabedrijven tegen te gaan. Hiervoor is afdeling 8A aan de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) toegevoegd.

Zo ontstaat een samenspel tussen preventie enerzijds en regelgeving en handhaving anderzijds met als gezamenlijk doel: het voorkomen van alcoholgebruik door jeugd onder 18 jaar en een verantwoorde verstrekking en gebruik door volwassenen.

Lokaal beleid

In 2014 is het Handhaving Drank en horecabeleid vastgesteld. Dit beleid beschrijft de aanpak van overtredingen van de Drank- en Horecawet door onder andere alcoholverstrekkers. Dit beleid is regionaal opgesteld en waar nodig aangepast naar de lokale behoeften. Dit beleid inclusief sanctietabel, bijlage 3, zal worden overgenomen in het onderhavige integrale beleidsplan.

Het jaar 2014 fungeerde als pilotjaar. In dit jaar heeft de Avri voor acht gemeenten in de Regio Rivierenland een start gemaakt in het verzorgen van het toezicht op de Drank- en Horecawet. Aangezien de looptijd van deze pilot te kort is om een goed beeld te hebben, zal deze pilot worden gecontinueerd in 2015. In 2015 zal bestuurlijk een besluit worden genomen of deze samenwerking ook voor 2016 en verder voortgezet zal worden of dat de uitvoering op een andere wijze zal worden vorm gegeven.

Daarnaast is er in 2014 een Preventie- en Handhavingsplan voor de uitvoering van de Drank- en Horecawet Rivierenland vastgesteld. Dit plan focust zich op het gemeentelijke terrein waar alcoholpreventie en handhaving van de DHW samenkomen en elkaar kunnen versterken. De uiteindelijke doelgroep van dit preventie- en handhavingsplan zijn jongeren en jongvolwassenen tot 24 jaar. Het accent ligt nadrukkelijk op de groep onder de 18 jaar. Het is bekend dat de gezondheidsschade van alcoholgebruik het grootst is onder de 18 jaar. Met dit gegeven in het achterhoofd heeft de centrale overheid de leeftijdsgrens voor verkoop én bezit van alcohol verhoogd naar 18 jaar. Het toezicht op de naleving van deze leeftijdsgrens wordt als een belangrijke prioriteit beschouwd binnen het preventie- en handhavingsbeleid.

Verhouding toezichthouder/politie

De toezichthouders van de Avri zijn door de burgemeester aangewezen als toezichthouder op de DHW en zij voeren leeftijdsgrenzencontroles en controle van de DHW-vergunningen uit.

De politie treedt op bij verdenking van strafbare feiten, die DHW gerelateerd zijn waaronder doorschenken na sluitingstijd.

De politie handhaaft in de buitenruimte. Dit heeft onder andere betrekking op de mogelijkheid die de vernieuwde DHW biedt om jongeren onder de 18 jaar strafbaar te stellen. De politie handhaaft echter primair op de in de APV aangewezen alcoholverbod gebieden.

Vergunningverlening

De nieuwe DHW leidt op een aantal punten tot vereenvoudiging van het vergunningstelsel en vermindering van administratieve lasten:

- De Verklaring Sociale Hygiëne (VSH) is niet langer verplicht bij het verstrekken van alcohol bij bijzondere gelegenheden van zeer tijdelijke aard. De burgemeester heeft de bevoegdheid gekregen om hier vanaf te wijken. Aangezien voldoende kennis over gebruik van alcohol en sociale hygiëne bijdragen aan alcoholmatiging en beperking van overlast van de openbare orde stelt de burgemeester de Verklaring Sociale Hygiëne verplicht.

- Het is niet langer noodzakelijk om een nieuwe Drank- en Horecavergunning aan te vragen wanneer er een wijziging van de leidinggevende plaatsvindt. Voortaan kan door middel van een melding een nieuwe leidinggevende worden gemeld. Hiervoor is één landelijk meldingformulier ontwikkeld. De opbouw van de vergunning zelf is hiermee ook gewijzigd aangezien de leidinggevende(n) niet langer in de vergunning zelf maar in een apart aanhangsel bij de DHW-vergunning worden weergegeven.
- Voor jaarlijks terugkerende feesten kan worden volstaan met één ontheffing (artikel 35 DHW), op voorwaarde dat de verstrekking van zwak alcoholische drank elke keer onder leiding van dezelfde persoon geschiedt.
- De beslistermijn op een aanvraag om een Drank- en Horecavergunning is verkort van drie maanden naar acht weken. Voor nieuwe para commerciële instellingen geldt de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van maximaal zes maanden (artikel 6 DHW).

Ambitie

Het voorkomen van gezondheidsschade en verstoring van de openbare orde door alcoholgebruik en verstrekking.

Hoofdpijnen aanpak

Toezicht op horeca-inrichtingen. Ten aanzien van het toezicht op de DHW gelden de volgende uitgangspunten:

- *Stimuleren van naleving*
- Toezicht en handhaving is één van de manieren om de naleving van de wet- en regelgeving te bevorderen. Ondernemers en para commerciële rechtspersonen worden daarnaast gestimuleerd om zelf maatregelen te treffen om de naleving van de DHW te verbeteren.
- *Vertrouwensbenadering (high trust, high penalty) en lastenreductie*
- Ondernemers die de regels naleven, worden minder gecontroleerd.
- *Beperkte toezichtcapaciteit*
- Het toezicht wordt gericht en aan de hand van de prioriteitenmatrix (zie Preventie- en Handavingsplan voor de uitvoering van de Drank- en Horecawet Rivierenland) onderdeel van ingezet.
- *Interdisciplinair toezicht*
- Het toezicht wordt zoveel mogelijk geïntegreerd in andere toezichttaken.

Type controles

Het toezicht op de DHW bestaat uit twee type controles:

1. Inrichtingencontroles

Bij de inrichtingencontroles wordt gekeken naar de aanwezigheid en actualiteit van de vergunning of ontheffing, het voldoen aan de voorschriften bij de vergunning/ontheffing en andere bepalingen uit de DHW. Deze controles vinden vaak overdag plaats en er is direct contact met de drankverstrekker. Deze controles worden hoofdzakelijke uitgevoerd door de gemeente zelf.

2. Leeftijdsgrenzeninspecties

Leeftijdsgrenzeninspecties bij drankverstrekkers richten zich op het controleren van verstrekking van alcoholhoudende drank aan jongeren onder de 18 jaar. Het toezicht bestaat uit observaties op de plaatsen en tijdstippen waarop ('s avonds en in de weekenden) jongeren alcoholhoudende dranken kopen en gebruiken. Deze controles worden hoofdzakelijk uitgevoerd door een toezichthouder/boa van de Avri.

Handhaving

Zoals aangegeven zal er na een geconstateerde overtreding eerst een waarschuwing volgen. Mocht na een eerste waarschuwing nog steeds niet voldaan zijn aan de wet- en regelgeving dan zal conform de sanctietabel worden opgetreden. Mocht zich een spoedeisende situatie voor doen zal direct over worden gegaan tot handhavend optreden.

4.8 Rampenbestrijding

Inleiding

Fysieke veiligheid heeft betrekking op het voorkomen, beperken en bestrijden van branden, ongevallen en rampen en crises. De fysieke veiligheid van onze inwoners vinden we erg belangrijk. Op het moment dat zich een ramp of crisis voordoet, verkrijgt deze voorrang op alle andere activiteiten. De Wet op de Veiligheidsregio's stelt hoge eisen aan de gemeentelijke crisisorganisatie en brandweezorg. De gemeentelijke kolom wordt steeds meer geacht als één organisatie te functioneren. Ervaringen met oefeningen en met daadwerkelijke calamiteiten leren dat de lokale crisisbeheersing effectiever en efficiënter kan en moet worden ingericht. Dit kan worden bereikt door een verdergaande intergemeentelijke samenwerking. De rol van de overheid bij rampen en crises kan niet verder worden vergroot. Burgers worden steeds meer aangesproken op hun zelfredzaamheid en verantwoordelijkheid. Uit onderzoek blijkt dat mensen (zelf)redzamer worden als ze de juiste voorbereidingen treffen. Ook is een goede informatievoorziening tijdens de ramp essentieel. Mensen nemen met de juiste kennis en informatie namelijk goede verstandige beslissingen. Burgers schatten de kans dat zij te maken krijgen met een ramp of calamiteit echter in als klein en zijn daarom moeilijk te motiveren om zich echt voor te bereiden. De komende periode investeert de gemeente in communicatie om de informatievoorziening te verbeteren en de burger meer zicht te geven op het eigen handelingsperspectief. De gemeente streeft samen met haar partners naar:

- Een slagvaardige intergemeentelijke crisisbeheersingsorganisatie met lokale borging;
- Een actueel en beheerd overzicht van de veiligheidsrisico's in Lingewaal;
- De aanwezigheid van kennis van de handelingsperspectieven tijdens en na een calamiteit of crisis bij burgers van Lingewaal (onder andere door middel van risicocommunicatie).

Ambitie¹²

Het veiligheidsbewustzijn en de zelfredzaamheid van burgers, instellingen en bedrijven bevorderen. De voorbereiding op rampen en crises moet op het regionaal afgesproken kwaliteitsniveau blijven functioneren en inzichtelijk worden gemaakt voor externen.

Hoofdpijnen aanpak

Regionaal Crisisplan (RCP)

Per 15 april 2013 is het Gemeentelijk Rampen Management Team (GRMT) vervangen door de regionale stafsectie Bevolkingszorg. Dit houdt in dat er een regionaal crisisteam wordt 'ingevlogen' in de betreffende incidentgemeente. De stafsectie Bevolkingszorg is samengesteld uit medewerkers vanuit de 18 gemeenten van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. De stafsectie Bevolkingszorg stuurt alle gemeentelijke medewerkers aan die een functie hebben tijdens de bestrijding van een ramp of de beheersing van een crisis. Voor de implementatie van het regionale crisisplan en de vorming van de stafsectie Bevolkingszorg is een implementatieplan geschreven. Het beoogde effect is dat er vanaf 1 januari 2015 is een vakbekwame en bevoegde regionale stafsectie bevolkingszorg is.

¹² De doelstellingen voor brandweezorg en crisisbeheersing zijn lastig meetbaar te maken. De gemeente zet daarom in op een slagvaardige crisisbeheersingsorganisatie door het opleiden en oefenen van alle medewerkers met een taak in de crisisbeheersing.

Vorbereiding calamiteit/crisis door opleiden en oefenen

Door onder meer de wisseling van personeel is constant behoefte aan opleiding, training en oefening van personeel. Sleutelfunctionarissen (Burgemeester, Algemeen Commandant, Hoofd taakorganisatie, teamleider of Officier van Dienst) of plaatsvervangers krijgen de basiscursus rampenbestrijding aangeboden. Diverse specialistische functies (zoals Informatiemanager of verslaglegger) uit de gemeentelijk teams krijgen aanvullende opleidingen en / of trainingen aangeboden.

Alle andere medewerkers die een taak en rol hebben in de gemeentelijke rampenbestrijdingsorganisatie worden opgeleid door de beleidsadviseur integrale veiligheid en rampenbestrijding. De rampenbestrijdingsorganisatie moet zorgvuldig worden onderhouden. De nieuwe Wet veiligheidsregio's en de regionale ontwikkelingen die daaruit voortvloeien, bieden daarbij een verplicht kader voor de doorontwikkeling van de rampenbestrijdingsorganisatie. Voor 2015 wordt het 'Jaarplan opleiden, trainen en oefenen (OTO) bevolkingszorg 2015' opgesteld. Het OTO-meerjarenbeleidsplan 2012-2015 beschrijft het leerbeleid voor de komende jaren van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid met betrekking tot leeractiviteiten voor de gemeentelijke sleutelfunctionarissen met een rol binnen de rampenbestrijding. Het wel of niet stellen van opleidingseisen is vooralsnog een lokale bevoegdheid. Uitgangspunt is dat gemeenten zelf mogen bepalen in welke mate zij hun gemeentelijk personeel willen opleiden en oefenen in hun functie binnen de rampenbestrijding.

Risicocommunicatie

Risicocommunicatie is communicatie over risico's waaraan mensen bloot staan door het wonen, werken en verblijven op een bepaalde plaats. Het gaat dan om de communicatie over de risico's aangaande rampen en grote incidenten voordat deze zich voordoen. Ook in 2015 zal de gemeente Lingewaal aanhaken bij de landelijke campagnes 'Denk Vooruit' en 'NL-Alert', die vooral gericht zijn op de zelfredzaamheid van burgers. Het voornaamste doel van onze risicocommunicatie is het informeren en bewustmaken van burgers over de risico's in onze gemeente en over voorbereidingsmaatregelen die burgers zelf kunnen treffen.

De Risicokaart van de Provincie Gelderland is voor burgers online beschikbaar. Met de informatie op deze kaart worden inwoners op de hoogte gehouden van risico's in hun leefomgeving. Het is belangrijk om de risicokaart en het daarvoor bestaande bestand goed te beheren en er voor te zorgen dat onze gegevens op deze Risicokaart up to date blijven. Elk half jaar worden zowel kwetsbare als risicovolle objecten geactualiseerd op de risicokaart.

Piketregeling

De Adviesraad Ambtenaren Crisisbeheersing (AAC) heeft de kring van gemeente secretarissen geadviseerd om een piketregeling op te zetten voor de functie Officier van Dienst Bevolkingszorg (OvD-Bz). De medewerkers IVR vervullen deze functie, maar zijn niet 24/7 beschikbaar. Door middel van een piketregeling kan dit geborgd worden. Per 1 maart 2015 zal de piketregeling van kracht zijn. Uitgangspunt is dat het piketnummer wordt gebeld, vervolgens wordt de OvD-Bz van de gemeente gebeld. Hierna gaan beiden of sec de eigen OvD-Bz ter plaatse.

4.8 Integriteit en veiligheid

Inleiding

Het veiligheidsveld integriteit en veiligheid bundelt de bedreigingen rond radicalisering en terrorisme, georganiseerde criminaliteit en niet integer bestuurlijk handelen. Dit veld is zo genoemd omdat deze bedreigingen de grondvesten van de maatschappij kunnen aantasten. Ze bedreigen de integriteit van onze samenleving.

Het veiligheidsveld “Integriteit en veiligheid” omvat de volgende veiligheidsthema’s:

- radicalisering (men kan denken aan rechtsextremisten);
- terrorisme (men kan denken aan kwetsbare objecten);
- discriminatie;
- georganiseerde criminaliteit (men kan denken aan witwaspraktijken, mensensmokkel);
- organisatiecriminaliteit (men kan denken aan bouwfraude, onrechtmatige bewoning);
- bestuurlijke integriteit (men kan denken aan corruptie, diffuse situaties).

Radicalisering, terrorisme en discriminatie

Discriminatie en radicalisering komen, voor zover bekend, relatief weinig voor binnen de gemeente Lingewaal (2 meldingen in 2013 bij het Meldpunt Ieder1Gelijk).

Georganiseerde criminaliteit (Bibob)

Georganiseerde criminaliteit komt in meerdere vormen voor. Vooral de productie van, het gebruik van en de handel in (soft)drugs is een landelijk probleem. Het gebruik van drugs leidt tot een toename van geweld en (kleine) criminaliteit. Tevens bestaat het gevaar dat criminelen door willen dringen tot de bovenwereld en dat de overheid ze daarbij onbewust en onbedoeld faciliteert middels vergunningen, subsidies, enzovoort. Om georganiseerde criminaliteit bestuurlijk aan te kunnen pakken is de gemeente in 2014, samen met de overige 18 regiogemeenten, nog aangesloten bij het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC). Ook in 2015 wordt de samenwerking met het RIEC voortgezet. In 2014 is 19 maal een beroep gedaan op het RIEC. Branches waarin deze verweving voor kan komen zijn bijvoorbeeld horeca, seksinrichtingen, speelautomaten en vastgoed. Dit onderdeel vraagt ook extra capaciteit van de politie. Mensenhandel is een nieuw item waar gemeenten in 2015 mogelijk mee geconfronteerd gaan worden.

‘Interne integriteit’ ofwel de ambtelijke en bestuurlijke integriteit. Schending daarvan kan het gevolg zijn van belangenverstrengeling en daaruit voortvloeiend strafbaar handelen, maar ook van ‘niet-intentionele’ verrommeling van procedures. In dit laatste geval ontstaat de integriteitschending min of meer ‘per ongeluk’. Integriteitschendingen kunnen de lokale veiligheid in gevaar brengen doordat daardoor bijvoorbeeld fysiek gevaarlijke situaties ontstaan of in stand blijven (vergunning voor onveilige gebouwen of bedrijfsvoering), criminele groepen extra bewegingsruimte kunnen krijgen (geen Bibob-procedure toegepast) en er een moreel verloederend effect op groepen of personen binnen de lokale gemeenschap vanuit kan gaan (‘slecht voorbeeld doet slecht volgen’). Het openbare bestuur kan alleen goed functioneren wanneer zowel het bestuur als de ambtelijke organisatie integer handelt. De bestuurlijke integriteit krijgt ondermeer aandacht door middel van de gedragscode politieke ambtsdragers. Men wordt bij de beëdiging gewezen op deze gedragscode welke men ook dient te onderschrijven. Voor de ambtelijke organisatie geldt dat er een gedragscode ambtelijke integriteit vastgesteld is.

Ambitie

De doelstelling voor 2015 is het huidige niveau op integriteit te waarborgen en blijvend samenwerken met de daarbij behorende partners (RIEC en Ieder1 Gelijk).

Hoofdlijnen aanpak

Vooralsnog is er geen aanleiding om als gemeente samen met andere partners preventief beleid te ontwikkelen en uit te voeren of om te reageren op dreigende polarisatie en radicalisering.

5 Randvoorwaarden voor samenwerking

Veiligheid is een verantwoordelijkheid van meer partijen dan alleen de gemeente. Samenwerken is een van de sleutelwoorden in dit beleid. Samen met politie, brandweer, bedrijven, maatschappelijke organisaties en inwoners wordt getracht de veiligheid in stand houden en waar mogelijk te verbeteren. Want voorop staat, Lingewaal is een relatief veilige gemeente.

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de partners waarmee wordt samengewerkt, de verschillende overlegvormen, samenwerkingsafspraken, middelen en communicatie.

5.1 Burgers

De burger is de belangrijkste partner als het gaat om partners in het geheel. Met het oog op burgerparticipatie en een zelfredzame samenleving, wordt er steeds meer van de burger verwacht. Gemeenten en andere partners moeten de burger hierin wel faciliteren.

5.2 Samenwerkingsverbanden

Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC)

Om de rol van de gemeente in de bestuurlijke en integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit te versterken, is de gemeente aangesloten bij het RIEC Oost-Nederland. Het RIEC heeft als doelstelling het voorkomen dat criminelen door de overheid worden gefaciliteerd, het voorkomen dat vermenging ontstaat tussen onder- en bovenwereld en het doorbreken van economische machtsposities die zijn opgebouwd met behulp van op criminele wijze vergaard kapitaal. De thema's waar het RIEC zich op richt zijn; mensenhandel- en smokkel, georganiseerde hennepcultuur, fraude en misbruik in de vastgoedsector, witwassen en andere vormen van financieel economische criminaliteit. De gemeente kan het RIEC inschakelen voor Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (wet BIBOB) voorafgaande aan het afgeven van vergunningen, subsidies et cetera, advies over de keuze en inzet van het bestuurlijk instrumentarium en voor het verbeteren van haar informatiepositie. Daarnaast zorgt het RIEC ervoor dat overheden met elkaar in contact komen, samen gaan werken en informatie delen. Hierdoor kan een goed beeld ontstaan van criminele activiteiten in de regio, en kan gezamenlijk een integrale koers worden bepaald.

Veiligheidshuis Gelderland-Zuid

Het Veiligheidshuis is een intensief samenwerkingsverband van diverse partners. De gezamenlijke doelstelling is overkoepelend en overstijgt de individuele doelstellingen. Elke partner brengt haar relevante activiteiten in om ze in combinatie met die van anderen effectiever te laten verlopen. Het veiligheidshuis stimuleert de partners om de werkprocessen beter op elkaar af te stemmen en te komen tot een sluitende aanpak van een casus. De partners zijn vervolgens verantwoordelijk voor het uitvoeren van deze aanpak. Het veiligheidshuis Gelderland-Zuid heeft twee locaties: Nijmegen en Tiel. De doelen zijn:

- Het verminderen van overlast en criminaliteit door het terugdringen van overlast gevend gedrag;
- Het terugdringen van recidive en van het opnieuw vervallen in crimineel gedrag bij degenen die dit gedrag hebben vertoond;
- Het bieden van perspectief aan probleemgroepen, daders en slachtoffers door adequate zorg en andere ondersteuning.

De Stuurgroep van het veiligheidshuis heeft voor de locatie van Lingewaal, Tiel, besloten te werken met een Top X. Hierin is de meest complexe casuïstiek uit het werkgebied opgenomen. Het betreft hier een mix van veelplegers, jeugdige geweld- of vermogensdelictenplegers, huiselijk geweld plegers en overlast plegers. Het veiligheidshuis betreft in haar aanpak het complete systeem (o.a. overige gezinsleden).

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) bestaat uit de Regionale Brandweer Gelderland-Zuid (RBGZ), de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen Gelderland-Zuid (GHOR), de Regionale Ambulancevoorziening Gelderland-Zuid (RAV), het Veiligheidsbureau en de Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK) Gelderland-Zuid.

De Veiligheidsregio behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op de volgende terreinen:

- Brandweezorg
- Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR)
- Rampenbestrijding en crisisbeheersing
- Ambulancezorg
- Het voorzien in een meldkamerfunctie
- De taken van de veiligheidsregio hebben ook relaties met de sociale veiligheid waar het bijvoorbeeld gaat om de advisering bij evenementen, het voorkomen van sociale onrust en het uitwisselen van informatie bij de aanpak van hennepeteelt.

Daarnaast organiseert de veiligheidsregio het platform voor bestuurders om onderwerpen op het terrein van sociale veiligheid op districtsniveau af te stemmen.

Buitengewoon Opsporingsambtenaar (Boa)

De Boa speelt in de uitvoering van dit beleid een belangrijke rol. Per jaar is er circa 540 uur beschikbaar voor de inzet van de Boa. Deze uren zullen hoofdzakelijk worden ingezet bij klachten/meldingen. De afhandeling bestaat uit:

- Klacht/ melding onderzoeken.
- Veroorzaker waarschuwen en gelegenheid bieden om probleem te verhelpen.
- Terugkoppeling aan melder.
- Verbaliserend optreden of kostenverhaal na afhandeling door gemeente.
- Schriftelijke rapportage (verantwoording afleggen aan gemeente over taken /activiteiten).

De uren die niet op het terrein van veiligheid worden ingezet, kunnen worden gebruikt voor het gebiedsgericht werken en inzet op gebied van toezicht en handhaving op andere beleidsvelden. De Boa mag alleen optreden op zijn werkterrein (de politie mag in principe overal tegen optreden).

De politie (wijkagent)

Het team Geldermalsen omvat ongeveer 40 politieambtenaren die dagelijks werken aan een veilige(re) gemeente. Naast de gemeente Lingewaal is het team ook werkzaam voor de gemeenten Geldermalsen en Neerijnen. Al met al een gebied van circa 48.000 inwoners en een oppervlakte van 270 km². In de gemeente Lingewaal is er momenteel één wijkagent actief (1 fte bruto). Naar verwachting zal de politie in de nabije toekomst (verwachting najaar 2015, in plaats van 2014¹³) meer wijkagenten gaan inzetten. Dit betekent dat wijkagenten meer aanspreekbaar en zichtbaar aanwezig zullen zijn. Dit zal (het gevoel van) de veiligheid in de gemeente positief beïnvloeden.

¹³ Dit heeft te maken met de interne procedures in het kader van de reorganisatie binnen de politie, die in de praktijk meer tijdrovend is dan van tevoren geschat. Naar verwachting zal iedere gemeente één wijkagent op 5.000 inwoners krijgen,

5.3 Overlegvormen

Gezagsdriehoek

Vanuit de gezagsdriehoek sturen burgemeesters en officier van justitie het politieteam De Waarden aan. Daarnaast wordt dit overleg gebruikt voor afstemming en het maken van afspraken tussen gemeenten onderling en de afstemming van gemeenten met OM.

Districtelijk veiligheidsoverleg (DVO)

Op het niveau van Gelderland-Zuid vindt geen formele sturing op de politieorganisatie plaats. Wel vindt er tussen de burgemeesters van Gelderland-Zuid, de hoofdofficier van justitie en de districtschef van politie een afstemmingoverleg plaats waarin veiligheidsonderwerpen de revue passeren.

IV overleg De Waarden

Maandelijks is er een IV overleg, bestaande uit ambtenaren van De Waarden, aangevuld met een teamchef van de politie, een beleidsadviseur van het Openbaar Ministerie en de secretaris van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. In dit ambtelijk IV overleg wordt de agenda voor de gezagsdriehoek voorbereid. Naast het IV overleg van De Waarden is er 2 à 3 keer per jaar gezamenlijk IV overleg met Tweestromenland.

Adviesraad Adviseurs Crisisbeheersing (AAC)

Onder voorzitterschap van de plaatsvervangend coördinerend gemeentesecretaris vergaderen de adviseurs rampenbestrijding en crisisbeheersing maandelijks over onderwerpen op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing in de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. In het overleg worden afspraken gemaakt over de regionale rampenorganisatie, ook wordt de coördinerend gemeentesecretaris voorzien van advies en worden beleidsonderwerpen besproken.

Lokale afstemming politie-gemeente

De burgemeester heeft structureel overleg met de teamchef dan wel een vertegenwoordiger daarvan. Uitgangspunt is dat de burgemeester de behoefte aan het overleg bepaalt voor de gemeente en dat de politie daar tenminste een maal per vier weken gehoor aan geeft. Uiteraard kan ook de teamleiding van de politie behoefte aan het overleg aangeven. Sinds de vorming van de nationale politie hebben we in de Waarden te maken met één politieteam voor negen gemeenten. Dit is gunstig voor het kunnen maken van goede afspraken die voor iedereen gelden.

Integraal Veiligheidsoverleg (IVO)

Samenwerking en afstemming zijn essentieel om op bepaalde onderwerpen/terreinen het veiligheids- en leefbaarheidsniveau in Lingewaal te handhaven c.q. te verbeteren. Op dit moment wordt wel projectmatig op uiteenlopende thema's, bijvoorbeeld bij de jaarwisseling, integraal gewerkt. Op andere terreinen zijn er ook vele raakvlakken tussen diverse interne afdelingen en externe organisaties, maar deze worden vaak bilateraal in plaats van integraal opgepakt. Er is daarom ten behoeve van een efficiëntere en effectievere aanpak van diverse onderwerpen, een overlegstructuur opgestart, het zogenaamde IVO. Naast eerder genoemd doel kan het neveneffect van het IVO ook bijdragen aan het bevorderen/stimuleren van het integraal denken en handelen binnen de organisatie. Dit kan uiteindelijk leiden tot bijvoorbeeld het opnemen van een veiligheidsparagraaf in college- en raadsvoorstellen. Onderstaande opsomming geeft aan wanneer en waarvoor het IVO in het leven wordt geroepen:

- Er is een integrale aanpak vereist (er zijn meerdere afdelingen betrokken bij de advisering of belanghebbende in een bepaald onderwerp/bepaalde casus);
- Er zijn landelijke, regionale en/of lokale ontwikkelingen die betrekking hebben op of input vereist van meerdere afdelingen en/of partners;

- Voorportaal van behandeling of input casussen ten behoeve van het Sociaal Team Lingewaal.

5.4 Samenwerken periode 2015-2018

Uitgangspunten

Het integrale veiligheidsbeleid is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. De politie is een van de belangrijke partners in de verwezenlijking van de doelstellingen van het gemeentelijk integrale veiligheidsbeleid. Om de link met de politie te houden, in de gewijzigde situatie met de Nationale Politie, hebben de burgemeesters ervoor gekozen lokaal veiligheidsbeleid af te stemmen en zelfs een gezamenlijk meerjarenbeleidsplan op te stellen (deze is in de maak en zal naar verwachting voorjaar 2015 gereed zijn), evenals een gezamenlijk jaaruitvoeringsplan. Hiermee geven we de politie ook een duidelijke onderlegger, die bestuurlijk door de gemeenten wordt gedragen.

In dit beleid liggen de prioriteiten en de gezamenlijke aanpak op hoofdlijnen vast. Binnen het jaarplan / meerjarenplan blijft ruimte om te schuiven in prioriteiten, afhankelijk van de actuele behoefte en wordt er rekening gehouden met onvoorziene taken / projecten.

Ambtelijke samenwerking

Momenteel bevindt de ambtelijke samenwerking zich nog in een redelijk vrijblijvende fase. In de komende beleidsperiode zal deze samenwerking en de verdeling van taken meer vorm krijgen. Zo ontstaat er een goede taakverdeling tussen gemeenten waardoor de ambtelijke capaciteit optimaal wordt ingezet. In het IV overleg kan besproken worden wat de 'opdracht' is van de portefeuillehouder. Deze wordt vervolgens uitgewerkt en komt met als conceptvoorstel terug naar het IV overleg, om vervolgens op bestuurlijk niveau te worden besproken. Door deze werkwijze worden zaken niet dubbel gedaan, maar worden verdeeld en voorbereid voor de gemeentelijke verbijzonderingsslag als die nog nodig blijkt. Het streven is om dit in 2018 gezamenlijk te doen voor de vakgebieden die binnen de gemeentelijke portefeuilles van de burgemeesters vallen.

5.5 Financiën

Het werken aan veiligheid brengt kosten met zich mee.

De Waarden

De kosten die gemoeid zijn met capaciteit van politie en OM komen ten laste van het budget van het ministerie. Voor een projectmatige aanpak zullen de gemeentelijke kosten door de gemeenten uit het district De Waarden worden betaald. Dit geldt in gevallen dat er gekozen wordt voor een gezamenlijke aanpak. Er zal in dat geval een modus gevonden moeten worden voor een bijdrage per gemeente, bijvoorbeeld naar rato van het aantal inwoners.

Lokaal

De gemeente Lingewaal heeft een afzonderlijk budget in de begroting voor activiteiten/werkzaamheden op het gebied van integrale veiligheid. Deze budgetten zijn gebaseerd op de huidige situatie. De huidige structuur blijft daarvoor gehandhaafd.

Kostenposten

Kostenposten die in de gemeentebegroting zijn opgenomen zijn bijvoorbeeld de bijdrage in kosten voor het Veiligheidshuis Gelderland-Zuid, het RIEC, HALT, het Juridisch Piket Huisverbod, Rampenbestrijding, Opleiden en Oefenen, Slachtofferhulp, Antidiscriminatiebureau Ieder1gelijk, Burgernet en Buurtbemiddeling.

5.6 Communicatie

Communicatie speelt een belangrijke rol in de samenwerking. Onderling tussen gemeenten en met de interne gemeentelijke afdelingen, maar ook met de partners. Nog belangrijker is de communicatie

met de inwoners van Lingewaal. Van de IV'er en de wijkagent(en) worden dan ook goede communicatieve vaardigheden verwacht en een empathisch vermogen. Ook is te allen tijde een terugkoppeling belangrijk. Dit alles maakt dat de inwoners zich serieus genomen voelen. Dit versterkt de betrokkenheid.

Per thema zal bekeken worden welke communicatiestrategieën bijdragen aan het behouden en verbeteren van de veiligheid.

6. Geraadpleegde bronnen

- CCV website;
- Het Manifest van Lingewaal;
- Jaarplan 2015, Basisteam De Waarden;
- Veiligheidsstrategie en Meerjarenbeleid Politie 2015-2018 van de politie;
- Brief aanpak high impact crimes ministerie van Veiligheid en Justitie.

Bijlage 1 Prioriteit Handhaving APV en Bijzondere Wetten

Algemene Plaatselijke Verordening (APV)

De APV omvat een veelheid aan gemeentelijke regels. Een groot deel van de regels zijn zogenoemde 'vangnetartikelen'. Indien burgers bij problemen in de openbare buitenruimte er onderling niet uitkomen, kan worden teruggevallen op de regels uit de APV. De gemeente kan dan in het laatste geval op basis van regels uit de APV handhavend optreden.

Voor burgers zijn overtredingen in de openbare (buiten)ruimte veelal goed waarneembaar, zoals hondenpoep en parkeeroverlast. Het gaat dan veelal om APV gerelateerde zaken waarover burgers ook bij de gemeente melding maken. De ontvangen meldingen en klachten geven dan ook een goed beeld waar burgers last van ondervinden. De klachten- en meldingenregistratie laat in de jaren 2012 en 2013 een constant beeld zien. In 2012 waren er 185 meldingen en hetzelfde was in 2013 het geval. Voor 2014 zat het aantal klachten/meldingen op 224 stuks.

Bijzondere wetten

Naast de APV wordt ook op naleving van bijzondere wetten toegezien, zoals de Winkeltijden wet, Wet op de kansspelen, DHW en de Wegenverkeerswet.

Met betrekking tot de Wegenverkeerswet zijn de Boa's bevoegd tot het handhaven op al het stilstaand verkeer en gesloten verklaringen (mits een relatie met de openbare orde). Hierbij kan onder andere gedacht worden aan het handhaven op stilstaand verkeer met betrekking tot geplaatste verbodsborden voor het stilstaan of parkeren, maar ook aan het langer dan drie dagen geparkeerd hebben van een aanhanger/caravan op dezelfde locatie. De meldingen die hierover binnenkomen worden geschaard onder het kopje 'parkeren / verkeer' (zie boven onder APV). Daarin is geen onderscheid aan te brengen. De controle op de Wet op de Kansspelen (kansspelautomaten) wordt meegenomen bij de horecacontroles. Er komen geen klachten hierover binnen vanuit burgers.

APV en bijzondere wetten

Bij de activiteiten die betrekking hebben op de openbare ruimte is onderscheid gemaakt in de activiteiten in het kader van de APV en activiteiten in het kader van bijzondere wetten. Het is niet wenselijk en mogelijk om alle regels voor 100% te handhaven. Bestuurlijke keuzes zijn daarom nodig. Deze keuzes hierin zijn als volgt.

Vormen van toezicht

Voor de handhaving van APV en Bijzondere Wetten worden de volgende vormen van toezicht toegepast:

- Projectmatig toezicht: toezicht dat zich richt op een specifiek thema, branche of gebieden die projectmatige aanpak vergen. De basis voor de keuze van projectmatige aanpak ligt in landelijke en/of regionale thema's, zaken die binnen de gemeentegrenzen in een bepaald gebied of binnen een bepaalde branche spelen;
- Surveillance/schouw: gebiedsgericht toezicht, zoals bij parkeertoezicht;
- Ad-hoc controle: controle op basis van klachten of meldingen, calamiteiten of een handhavingsverzoek.

Bij het constateren van een overtreding treedt de sanctiestrategie in werking. De sanctiestrategie in Lingewaal is integraal. Dit betekent dat bij overtredingen in afwijking van de DHW, onafhankelijk van de desbetreffende discipline, op dezelfde wijze wordt opgetreden.

Bijlage 2 De veiligheidsstrategie Oost-Nederland 2015-2018 en het meerjarenbeleidsplan van de politie

Bijlage 3 Sanctietabel